

Základná škola Pavla Horova Michalovce

ŠKOLSKÝ ROK: 2016/2017

8. ROČNÍK

NÁBOŽENSKÁ

VÝCHOVA rím.-kat.

Vypracoval: Mgr. Iveta Vasiľová

Obsah

Charakteristika predmetu	2
Ciele učebného predmetu.....	2
Kľúčové kompetencie	2
Obsahový štandard.....	4
Výkonový štandard.....	6
Pedagogické stratégie	7
Učebné zdroje	7
Hodnotenie.....	7
Tematický plán	8

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 1, schváleného 19.6.2008.

Charakteristika predmetu.

Dôstojnosť človeka

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovaci predmet náboženstvo / náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy na škole. Predmet umožňuje žiakom formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konaní, konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet, hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu.

Vyučovaci predmet náboženstvo/náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu Cirkvi a k jej tradícii, otvára pre neho možnosť života s Cirkvou.

Len vnútorne slobodný človek si je vedomý svojej dôstojnosti, ktorú objavuje v Bohu (8. ročník ZŠ).

Ciele učebného predmetu.

Ročníkový cieľ:

Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty.

Kľúčové kompetencie

Rozvoj kompetencií:

1. kompetencie k učeniu sa

Žiak

- vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné spôsoby, metódy a stratégie, plánuje, organizuje a riadi vlastné učenie
- kriticky hodnotí výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- rozumie symbolickému spôsobu vyjadrovania jazyka Biblie a jazyka Cirkvi, integruje náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied
- prejavuje ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu medzi týmito obormi aj v ďalšom živote
- udalosti svojho života vníma a spracováva ako životnú skúsenosť, tj. schopnosť transformovať na základe reflexie prežitých udalostí svoje konanie v budúcnosti

2. kompetencie k riešeniu problémov

Žiak

- vníma, rozpozná a pochopí problém, premyslí a naplánuje riešenie problému
- samostatne rieši problém s dôrazom na etický princíp k druhým ľuďom a k životnému prostrediu, kriticky myslí, hľadá kritéria pre voľbu riešenia problémov, zdôvodní návrhy svojich riešení s ohľadom na učenie Cirkvi
- robí uvážené rozhodnutia, je schopný ich obhájiť, zhodnotiť výsledky svojich činov
- chápaním vlastnej tradície a chápaním postojov inak svetonázorovo alebo zmýšľajúcich ľudí predchádza konfliktom
- postoj vzájomnej tolerancie vníma ako základnú zásadu vlastného konania

3. komunikačné kompetencie

Žiak

- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory v logickom slede, vyjadruje sa výstižne, súvisle a kultivovane
- účinne sa zapája do diskusie, obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje
- využíva informačné a komunikačné prostriedky a technológie pre kvalitnú a účinnú komunikáciu
- využíva získané komunikačné zručnosti k vytváraniu vzťahov potrebných k plnohodnotnému súžitiu a kvalitnej spolupráci s ostatnými ľuďmi
- objavuje zmysel symbolického vyjadrovania, rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach.

4. sociálne a interpersonálne kompetencie

Žiak

- účinne spolupracuje v skupine, na základe poznania alebo prijatia novej roly v pracovnej činnosti pozitívne ovplyvňuje kvalitu spoločnej práce
- podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v triednom tíme, ohľaduplnosťou prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov, v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiadá
- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí
- angažuje sa a uskutočňuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky
- vytvára si pozitívny obraz o sebe, ktorý podporuje jeho sebadôveru a samostatný rozvoj
- ovláda a riadi svoje konanie a správanie tak, aby bol so sebou spokojný a vážil si sám seba

5. občianske kompetencie

Žiak

- rešpektuje, chráni a oceňuje národnú tradíciu, kultúrne a historické dedičstvo
- prejavuje pozitívny postoj k umeleckým dielam, rozvíja zmysel pre kultúru, aktívne sa zapája do kultúrneho diania a športových aktivít
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- rešpektuje presvedčenie iných ľudí a váži si ich vnútorné hodnoty
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- odmieta útlak a hrubé zaobchádzanie, uvedomuje si povinnosť postaviť sa proti fyzickému aj psychickému násiliu
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných

- chápe základné ekologické súvislosti a environmentálne problémy, rešpektuje požiadavky na kvalitné životné prostredie
- rozhoduje sa v záujme podpory a ochrany zdravia

6. pracovné kompetencie

Žiak

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny
- prácu vníma nielen ako zdroj príjmu zaisťujúci určitú životnú úroveň, ale aj ako povolanie k spolupráci na rozvoji dobrej budúcnosti pre ľudí a pre svet

7. existenciálne kompetencie

Žiak

- žiak objavuje zmysel pravdy, spravodlivosti
- osvojí si kritický a diferencovaný prístup k vlastnej osobe, prijíma sám seba, je pripravený si na tomto základe stanoviť nové životné ciele
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon
- vysvetlí hodnotu individuálneho ľudského života
- objavuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera
- objavuje zmysel života, preberá sebariadenie, preberá zodpovednosť za sebaurčenie
- rozumie psychickým, sociálnym a historickým súvislostiam, ktoré podmieňujú hľadanie zmyslu života a je otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku
- vytvára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov, analyzuje dôležité faktory ovplyvňujúce myslenie a životný štýl súčasného človeka
- vníma vo svojom živote ako dôležité rozhodnúť sa na základe poznania a skúsenosti pre svetonázorový postoj
- je schopný posúdiť a oceniť hodnotu vzťahov /priateľstva, manželstva, rodiny/, vysvetlí význam manželstva a rodiny a posúdi ich prínos pre spoločnosť, chápe zmysel vernosti

Obsahový štandard

DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA

- Sebazpoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti)
- Zodpovednosť za prijaté dary
- Sebaprijatie, komplexy
- Sebaúcta

KTO JE ČLOVEK

Ľudská dôstojnosť (Gn,)

Človek ako muž a žena (úcta k človeku, dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát, sexizmus)

Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom

ĽUDSKOSŤ

- Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia, vojna – v minulosti a dnes, problém „spravodlivých“ vojen)
- Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta (bol som hladný)
- Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja
- Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji)
- Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)

DÔSTOJNOSŤ A VÝKON

„Mať“ alebo „byť“

Hodnota práce a dôstojnosť človeka

Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi)

Utrpenie – sviatosť pomazania chorých

KULTÚRA ŽIVOTA

Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti

Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt, konzervativizmus – ochrana hodnôt)

Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory)

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA Kto je človek Ľudskosť Dôstojnosť a výkon Kultúra života
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	Dôstojnosť a výkon Kultúra života
MEDIÁLNA VÝCHOVA	Kultúra života
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	Kto je človek Ľudskosť
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	Dôstojnosť človeka Ľudskosť
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	Kto je človek Kultúra života

Výkonový štandard

DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA

Žiak vie

- vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaaprijatie a komplexy
- uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov
- vyjadriť vlastný názor.
- rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty
- eliminovať svoje komplexy
- trénovať v pozitívnom sebahodnotení.

KTO JE ČLOVEK

Žiak vie

- vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha
- sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma
- oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka
- prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku
- opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom
- oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu
- rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu

ĽUDSKOSŤ

Žiak vie

- položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveď
- na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti
- vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania
- prejaviť vonkajší skutok empatie voči iným
- spoznať a odmietnuť manipuláciu

DÔSTOJNOSŤ A VÝKON

Žiak vie

- vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu
- porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti
- integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca
- nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi
- vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).

KULTÚRA ŽIVOTA

Žiak vie

- zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru
- na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť
- uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti

- akceptovať a preferovať život ako hodnotu
- zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt)
- porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu
- podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy

Pedagogické stratégie

V danom predmete budú použité tieto formy a metódy:

Brainstorming, diskusia, tvorivá dramatika, skupinová práca, problémové vyučovanie. Práca s internetom pri vyhľadávaní informácií a tvorbe prezentácie, exkurzia.

Učebné zdroje

Dôstojnosť človeka, metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 8. roč.ZŠ. 1.vydanie. Sp.Nová Ves: Katolícke pedag. a katech.centrum, n.o.

Sväté písmo Starého a Nového zákona. 1996.Trnava: SSV

Hodnotenie

Predmet náboženská výchova sa na základe rozhodnutia pedag. rady školy hodnotí slovne, a to: absolvoval(a)/neabsolvoval(a).

Pri hodnotení žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami budeme postupovať v zmysle odporúčaných záverov psychologického vyšetrenia.

Tematický plán učiteľa

Predmet: Náboženská výchova

Ročník: 8. ročník

Časová dotácia: 33 hodín/ročne (1 hodina týždenne, bez rozšírenia obsahu, bez navýšenia časovej dotácie)

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA 5. hod	Názvy podtém: September 1. Úvodná hodina 2. Sebapoznanie 3. Zodpovednosť 4. Seba prijatie, komplexy Október 5. Sebaúcta	Obsahový štandard: <ul style="list-style-type: none">• Sebapoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti)• Zodpovednosť za prijaté dary• Seba prijatie, komplexy• Sebaúcta	<ul style="list-style-type: none">▪ vysvetliť pojmy sebaúcta, seba prijatie a komplexy▪ uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov▪ vyjadriť vlastný názor.▪ rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty▪ eliminovať svoje komplexy<ul style="list-style-type: none">▪ trénovať v pozitívnom sebahodnotení dôstojnosti ľudského života▪ vnímať potrebu sebariadenia▪ akceptovať vzájomnú spätosť s celým stvorenstvom formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti.

<p>2. KTO JE ČLOVEK 6. hod</p>	<p>Názvy podtém:</p> <p>Október</p> <p>6. Kto je človek</p> <p>7. Úcta k človeku</p> <p>8. Ľudská dôstojnosť</p> <p>November</p> <p>10. Pohľad na človeka v dejinách</p> <p>11. Človek ako muž a žena</p> <p>12. Kresťanský pohľad na dôstojnosť človeka</p>	<p>Obsahový štandard:</p> <p>Ľudská dôstojnosť (Gn,)</p> <p>Človek ako muž a žena (úcta k človeku, dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát, sexizmus)</p> <p>Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom</p> <p>)</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha • sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma • oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka • prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku • opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom • oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu • rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu • biblických postáv • vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu • interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a znaky Božieho záchranného konania.
---	---	--	--

<p>3. ĽUDSKOSŤ 9. hod.</p>	<p>Názvy podtém:</p> <p>December</p> <p>13. Odvrátená tvár ľudskosti</p> <p>14. Vojna v minulosti a dnes</p> <p>15. Zmysel utrpenia</p> <p>Január</p> <p>16. Boh ukrytý v biede sveta</p> <p>17. Božie kráľovstvo</p> <p>18. Opakovanie</p> <p>Február</p> <p>19. Ľudskosť, tolerancia</p> <p>20. Ježišov postoj k ľuďom na okraji</p> <p>21. Objavenie ľudskosti</p>	<p>Obsahový štandard:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia, vojna – v minulosti a dnes, problém „spravodlivých“ vojen) • Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta (bol som hladný) • Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja • Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji) • Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka) 	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> • položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveď • na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti • vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania • prejaviť vonkajší skutok empatie voči iným • spoznať a odmietnuť manipuláciu

4. DÔSTOJNOSŤ A VÝKON 6. hod.	Názvy podtém: Marec 22. Mať alebo byť 23. Hodnota práce 24. Veľkonočné obdobie Apríl 25. Cirkev slabých 26. Sv. pomazania chorých	Obsahový štandard: „Mať“ alebo „byť“ Hodnota práce a dôstojnosť človeka Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi) Utrpenie – sviatosť pomazania chorých	Žiak vie <ul style="list-style-type: none">vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonuporovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnostiintegrovat hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivcanadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvivytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií
5. KULTÚRA ŽIVOTA 7. hod.	Názvy podtém: Apríl 27. Kultúra rozvoj človeka Máj 28. Kultúra rozvoj spoločnosti 29. Hodnoty kultúry života a smrti 30. Ochrana hodnôt 31. Ľudskosť – kresťanský ideál	Obsahové štandardy: Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt, konzervativizmus – ochrana hodnôt) Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory)	Žiak vie Žiak vie <ul style="list-style-type: none">položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveďna základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskostivnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovaniaprejaviť vonkajší skutok empatie voči inýmspoznať a odmietnuť manipuláciu

ZŠ P. HOROVA
MICHALOVCE

	Jún 32. Kresťanské vzory 33. Opakovanie		